

KRIMPEN of VERZUIPEN

GroenFront! plaatst Lappersfordossier in globale economische en ecologische crisis

Zinloos project Fabricom symboliseert blind geloof in groei-economie

Inleiding

De kranten stonden er bol van de laatste dagen en de boodschap is duidelijk: het kappen van bossen en regenwouden kost de wereldeconomie jaarlijks meer dan de actuele bankcrisis. De geschatte kosten die massale boskap met zich meebrengt, liggen tussen de 2 en de 5 biljoen dollar per jaar.¹ En dat is slechts de directe, financiële kost. De ecologische rekening wordt intussen doorgeschoven naar de volgende generaties, en naar de mensen die vandaag geteisterd worden door aardbevingen, overstromingen, droogte, etc.

In eigen contreien wil Fabricom 3,5 ha bos kappen voor een industrieel bouwproject zonder bouwpromotor, zonder koper, zonder bestemming. Deze 3,5 ha symboliseren zowel de doelloosheid als de blindheid van de neoliberale groei-economie. Volgens GroenFront! is groei echter niet langer realistisch en zijn er slechts twee opties: krimpen of verzuipen.

Groeien!

De bestaansgrond voor de neoliberale economie is groei, zonder te vertrekken van een bestaande behoefte. Blijven groeien impliceert dat niets die economie aan banden mag leggen of in de weg mag staan. Datgene wat klimaatwetenschappers reeds jarenlang schrijven en voorspellen, wordt evenwel realiteit: de economie botst op de biofysische grenzen van onze planeet. De natuurlijke rijkdommen zijn immers niet oneindig, het einde is zelfs in zicht. Ook economische groei is niet oneindig. Die realiteit zien we vandaag weerspiegeld in de financiële crisis. De oorzaak van deze crisis ligt niet alleen in het onachtzaam verlenen van kredieten. De diepere oorzaak ligt in de paradox van een eindige groei-economie die afhankelijk is van eindige natuurlijke rijkdommen. De slinkende voorraad olie, het levensbloed van onze economie, is hiervan maar één voorbeeld.² Een groeiende groep experts uit de olie-industrie voorspelt dat we binnen nu en enkele jaren bij het *peak oil* moment zitten. Het moment waarop door geologische oorzaken de olieproductie niet verder kan groeien en gaat krimpen.

¹ Het principe is eenvoudig: door de ontbossing vallen er plots een aantal 'diensten' weg die de natuur daarvoor gratis leverde. Het is inmiddels een gangbare praktijk geworden bij bedrijven en overheden om deze natuurlijke diensten, zoals water zuiveren en koolstofdioxide absorberen, om te zetten naar economische meerwaarde. De mens zal dan op termijn zelf zijn water en lucht moeten zuiveren, bijvoorbeeld door reservoirs aan te bouwen of door de lucht van koolstofdioxide te filteren. Iets wat handenvol geld kost, en niet bevorderlijk is om de economische crisis op te lossen. Bron: BBC.
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/7662565.stm>

² Zo bestaat meer dan 1/3 van wat wij eten uit aardolie. Vooral het voedsel op ons bord terechtkomt heeft het al een hele reeks energieverblindende behandelingen en bewerkingen ondergaan (verpakking, bewaring, transport).

Een derde van onze medebewoners op aarde sterft uit, klimaatverandering ontwricht ecosystemen en samenlevingen, we tellen af tot aan een energiecrisis. Overal in de wereld erodeert vruchtbare landbouwgrond en ontstaan er tekorten aan water. Deze zaken hebben één gemeenschappelijke oorzaak: het onrealistische geloof in eeuwigdurende economische groei.

Impasse

We zijn verzeild in een impasse. Aan de ene kant kampen we met de rechtvaardigheidsvraag. Aan de andere kant met de milieuvraag. Het zou rechtvaardig zijn indien 6 miljard mensen kunnen consumeren aan ons welvaartsniveau. 6 miljard mensen met elk een auto, een grote woning, een laptop, tweejaarlijks een vliegtuigreis, hoge vleesconsumptie³, etc. Dit is echter onmogelijk, aangezien deze planeet de mens hier niet in kan voorzien.

Economische groei, of economische krimp?

Groenfront! durft openlijk te pleiten voor minder welvaart en meer welzijn, voor het omlaag brengen van het Bruto Nationaal Product, voor economische krimp. Niet door te pleiten voor het bouwen van elektriciteitscentrales, snelwegen en industrieterreinen, maar juist door ze af te breken, niet door te pleiten voor loonsverhoging, maar door vrijwillig minder te werken en minder te verdienen, niet door het stimuleren van (al dan niet eerlijke) handel, maar door te leren hoe we kunnen leven zonder auto's en flatscreens, niet door te staken voor méér koopkracht, niet door boos te betogen tegen de stijgende energie- en voedselprijzen, maar door in zelfvoorzienende, kleinschalige, en lokaal producerende gemeenschappen te leven, die onafhankelijk van de globale markteconomie functioneren, menen wij dat we het hoofd kunnen bieden aan deze globaal sociaal-ecologische crisis.

Het gaat niet langer om het zoeken naar alternatieve energiebronnen om economisch verder te kunnen groeien. Het gaat om de queeste naar en het moeizaam heraanleren van een klimaatneutrale levensstijl waarbij we niet langer recent in de geschiedenis der mensheid uitgevonden energie (zoals vb. electriciteit) en technologie nodig hebben.

Fabricom

Aangezien we het bedrijf Fabricom medeverantwoordelijk stellen voor de klimaatcrisis, wijzen we niet alleen het Brugse stadsbestuur met de vinger, maar ook de eigenaar van het bos. Fabricom GTI⁴ (België) en Suez GTI (NL) is hetzelfde bedrijf met een andere merknaam en is een dochteronderneming van het Franse Suez Holding. Vooral de laatste jaren maakt deze holding een grote groei door en is het zich duidelijk op grote schaal een vorstelijke plaats in de

³ Bijna 50% van onze ecologische voetafdruk is afkomstig van onze consumptie van vlees en vis. De ecologische voetafdruk is de oppervlakte aarde die nodig is om te voorzien in de levensstijl van een persoon, stad of land.

⁴ GTI staat voor Groep Technische Installaties.

energiewereld aan het verwerven. Zo tekenden Total E&P Nederland en Suez-dochter Fabricom Oil & Gas in januari jongstleden een engineeringcontract voor 21 offshore boorplatforms in het Nederlandse deel van de Noordzee. In mei 2008 heeft een consortium onder leiding van Fabricom GTI een contract van € 250 miljoen in de wacht gesleept voor de toelevering aan een gasgestookte elektriciteitscentrale in het Nederlandse Eemshaven. Door de bouw van dergelijke kolencentrales worden de beloftes om 20 tot 30% minder CO₂ uit te stoten onhaalbaar. In 2005 nam Suez het Belgische energiebedrijf Electrabel over. Electrabel is een van de bedrijven die in Nederland een nieuwe kolencentrale willen bouwen. Daarnaast staat Electrabel bekend als een van de bedrijven met de vuilste energiemix. Van al hun energie komt 55,3% uit kernenergie en 43,5% uit fossiele brandstoffen. Slechts 1,2% betreft uit duurzame energie.

Compensatiebos is fictie

Maar Groenfront! duidt ook politici als burgemeester Moenaert aan als schuldig. Dat de simplistische definitie van bos als "een verzameling van x-aantal bomen" ingang gevonden heeft in de hoofden van veel politici en bedrijfsleiders, ligt mede aan de basis voor de misvatting dat een bos verplaatsbaar zou zijn. In tijd. En ruimte. Alsof je een biotoop, als leefplaats voor een verscheidenheid van speciën, zomaar eventjes kan katapulteren naar een compensatiebos 10 km en 50 jaar verder.

Link naar het Lappersfort

In het specifieke geval van het Lappersfort zien we dat er een 2-vaksweg aangelegd wordt op een stuk grond dat tot anderhalve maand geleden nog een bos was om een toekomstig industriegebied te ontsluiten in nog te kappen bos. Er blijkt echter helemaal geen vraag te zijn naar loodsen en kantoorgebouwen op deze locatie, aangezien de eigenaar, Fabricom/Suez, geen bouwpromotor / koper / huurder vindt die het bouwproject in goede banen wil leiden. Voor Fabricom/Suez gaat het dus enkel om het ten gelde maken van hun ongebruikte gronden. Burgemeester Poenaert kan met de kap- en bouwvergunning zijn geldschieter (sponsor van zijn Europese Culturele Hoofdstad 2002) nu een dienst terug bewijzen.

Tussen 1961 en 2001 is de ecologische voetafdruk van de mensheid met 160% toegenomen. De voetafdruk is sneller gegroeid dan de bevolking, die in dezelfde periode is verdubbeld. Het Noorden heeft een ecologische schuld tegenover het Zuiden die nooit berekend werd: de kosten voor het roven van genetische reserves, dumping van afval, industriële vervuiling, voor de verdwenen niet-hernieuwbare hulpbronnen: biodiversiteit, olie, woud... De ecologische voetafdruk van de gemiddelde Belg bedraagt bijna 5 ha van het aardoppervlak - dat is bijna drie keer de ruimte die beschikbaar is per inwoner. Dat wil zeggen dat we drie keer de oppervlakte van België nodig hebben om te kunnen consumeren zoals we momenteel bezig zijn. Die oppervlakte stelen we momenteel van andere mensen op deze planeet wier voetafdruk lager

ligt dan het gemiddelde. Ondanks het feit dat we hier in België nu reeds drie keer meer consumeren dan het draagvlak van deze aarde aankan, wil burgemeester Moenaert en Fabricom nóg meer industrie uitbouwen door onze eigenste biotoop, "de natuur", te vernietigen. Bovenstaande tekst heeft aangetoond dat deze destructie niet alleen gebeurt door het kappen van die "paar bomen op een betonnen plaat in een industriegebied", maar veel verder gaat.

Besluit

Indien er niet snel een bewuste keuze wordt gemaakt, zal de krimp ongecontroleerd en chaotisch verlopen, ons opgelegd door de natuur. Een maatschappij die de regels van de ecologie niet respecteert, is immers zelfdestructief (vb. het paaseiland). GroenFront! wil de drie meest grootste bedreigingen voor deze planeet aankaarten: klimaatverandering, het uitsterven van maar liefst een derde van onze mede-aardbewoners en het steeds sneller opraken van grondstoffen (waaronder het binnen 15 a 20 jaar pieken van alle fossiele brandstoffen).

We zijn ervan overtuigd dat we als eco-anarchistisch netwerk uit de lage landen klimaatverandering kunnen bestrijden met directe acties in combinatie met het drastisch wijzigen van de persoonlijke levensstijl van de mens. We zijn geen bende naïevelingen, maar we zijn ons bewust van het feit dat de kans reëel is dat dit Lappersfortbos gekapt wordt. Toch doen we wat binnen onze mogelijkheden ligt om de kap tegen te gaan, en tezelfdertijd zowel door middel van theorie als praktijk duidelijk te maken waarom we dit bos precies bezetten.

Het gaat niet alleen om het feit dat de CO2 uitstoot met het totale materiaalverbruik van de westerse economieën op termijn met een factor 10 moet dalen (90% dus) aan de hand van de principes "efficiëntie" (zelfde functie, minder milieudruk, door vb. een technologische duurzaamheidsrevolutie), "minder" (lagere druk door matiging consumptie) en "anders" (zelfde functie anders realiseren). Het gaat om het radicaal in vraag durven stellen van die functie an sich. Het gaat niet om (alternatieve) vooruitgang. Het gaat om het zetten van een stap terug. Het gaat om krimpen. Of verzuipen.

Hier in dit stukje bezette Lappersfort proberen we dat "krimpen" in praktijk te brengen: Een mix van Low Tech, Do It Yourself, en Low Budget.

Wij zetten bewust een stap terug. Meer vrijheid, want minder afhankelijk van overheid, technologie en multinationals.

Minder is meer.

We are not fighting for nature. We are nature fighting back.

No compromise in defense of mother earth!

www.groenfront.be